

פרקי חיים

ובתורתו יהגה

אחרי שסיים הנער ר' משה את לימודיו בהצטיינות מופלגת בבית הספר "סיני" שבדרום ת"א, המשיך ולמד בישיבת "דזיכל התלמוד", ובריוותו כבן ט"ז שנים ומחצה בלבד נסע לבני ברק ללמוד בישיבה המדולה והחשובה "ישיבת סלבדוקה".

את מבחן הכניסה עבר ר' משה אצל המאון רבי ברוך רוזנברג זצ"ל. המר"ב ביקש לשמוע נוספו חידוש, ור' משה אמר חידוש שהפתיע את המר"ב⁷. ר' משה התקבל לישיבה, והחל ללמוד בחברותא עם המאון ר' ישראל יצחק קלננבויץ שליט"א שאף מזכירו בספריו.

מתאר ידיו מאותם הימים, המאון רבי מיכל זלבר שליט"א:

את הנער ר' משה המדירו אז כנעל כשרון עצום ועקשנות חזקה. עקשן נפלא. הוא למד בצוותא עם המאון ר' ישראל יצחק קלננבויץ שהיה לומד רק עם הבחורים החריפים ביותר. דרכו של ר' ישראל יצחק הייתה ללמוד סוגיה מהמשה ועד כל דברי האחרונים, ועל אף שר' משה לא הבין כמעט אדיש ורבי ישראל יצחק לא הבין כמעט לשון הקודש, היו לומדים בעקשנות ובענטקות בל לותר על שום פרט במחלוקים.

ומסיים המאון רבי מיכל שליט"א את דבריו ואומר:

"ר' משה היה "שם דבר" סלבדוקה, ודמותו הייתה לי לסמל ולדוגמא להתמודד, לסבלנות ולעקשנות בלימוד".

רבי משה בתמונה משנות אברכותו הראשונות

מחותנו למיום המאון ר' משה שמואל כהן שיח"י מספר, שפעמים רבות היה ניתן למצוא את ב' השתתפים המיוחדים האלה, כשהם מביטים בתקרה בריכוז רב במשך זמן ארוך ומחשבתם בעומק דברי התורה.

ר' משה היה מוגיע בליל ש"ק לשטיבל מור שהיה סמוך לישיבת סלבדוקה והיה נקרא "שטיבל" - גבעת הוקח", והיה דן בלימוד עם התלמיד חכמים שבשטיבל [ביניהם גיסו לעתיד המאון רבי שמואל היינה זצ"ל] מתוך חיות עצומה שהפליאה עיני כל רואיו⁸.

גם המאון רבי דב לנדא שליט"א ראש ישיבת סלבדוקה, זוכר את הנער ר' משה כבחור שכל ראשו ורובו בלימוד התורה"ק, ומדגיש את האכפתיות שהייתה לו לברר וללבוש כל נושא שלמד על בוריו, בעומק וברוחב.

7. מפי ידיו וחבריו הקרוב באותם הימים, הרה"צ ר' אריה פרוימן שליט"א.
8. מפי מחותנו לעתיד הרה"ח ר' יוסף רייכברד שיח"י, שבבחינתו התפלל בשטיבל זה.

"לייבל לויג, ר' יצחק זאביל, ר' אברהם זאביל בשלחן הדינים. אפרים סגל, ר' לייבל דוד ר' אברהם בסר

זאביל נולדו, ר' רים] ר' לוי גרוסמן צנחם מונדרי לייבל רוזנשטערן. זרחם בסר מיטלי ר' לייבל בסר

"ליצפון אלתר, ר' ר' לייבל, חורל, ר' זאביל, ר' מיטלי לומר

פעם היה הרבי בת"א ונודע לו שר' משה מוסר שיעור בבית החסידים ברחוב נורדאן. הרבי נסע לשם, עמד מאחורי בית החסידים מספר דקות והקשיב לשיעור.

אחד מהלומדים הגיע אז וראה את הרבי, ומיד רמז לו הרבי שלא יספר על כך ללומדים¹⁴.

בתקופה מסוימת החל ר' משה בלימוד למבחני הדיינות ברבנות הראשית, כמובן בתסכמות הרבי זצ"ל, אך מעורבותו של הרב הראשי דאז, גרמה להגמדות למבחנים אלו, וכאשר שלח הרבי זצ"ל לבקש ממנו להפסיק להיבחן שם - עצר ר' משה את מבחניו למרות השקעתו הרבה בהם. (הרבי זצ"ל הוסיף ואמר לר' משה כי יכיר לו טובה על מעשה זה).

פעם כשישב ר' משה בשלחן הטהור מול הרבי זצ"ל, הזכיר הרבי בשמועלס פסוק מסוים. אח"כ שאל הרבי היכן מופיע הפסוק, (הרבי שאל גם אחד מחשובי הרבנים שעמד בשורה הראשונה) ואף אחד לא ענה, עד שר"ק אדמו"ר ה"פני מנחם" זצ"ל ענה.

הפסוק הרבי ואמר:

"רבנים, רבנים. ופסוק בנ"ך לא יודעים..." כשר' משה סיפר את הסיפור הוסיף, שאמנם נכון הוא, שחסידים לא למדו נ"ך וזה עפ"י דברי הגמ' "מנעו בניכם מן ההיגיון", אבל ר' משה ראה הערה זו של הרבי כלפי עצמו, ולמד פעמיים את כל הנ"ך...

ישא בנא לתלמיד המסבא הלמוד חכם לתלמיד חכם בשמחה אורחיו ר'ע בעמוד תשכ"א מימיו לשכאל נראים: רבי מוסל ליכטיצין, ארמו"ר תהלת דו כסודיז"ו, רבי פייער ליון, רבי משה אלער [הזמנו של מרד הפני מנחם ז"ע] מחוות רבי ליכאל היינע, דודו מרד חלב שמונה ז"ע, החתן, דודו משה"ר רבי יצחק סאד ליון, דודו הפני מנחם ז"ע. בקריסת התנועה נראים רבי מרד פלסברג ור' אברהם יצחק שפירא

"ביום חתונתו - זה מתן תורה"

בחדש אדר תשכ"א, התארס ר' משה עם בת מורינו הרה"ח ר' יהודה לייב היינה ז"ל, שהיה נכדו חביבו של כ"ק אדמו"ר בעל ה"אמרי אמת" זצ"ל, ומחבר סדרת הספרים הנפלאים "לקוטי יהודה" על התורה, מועדי השנה, מוגלות ועוד.

באירוסין שהיו במלון באב"ד בירושלים השתתף כ"ק אדמו"ר בעל ה"בית ישראל" זצ"ל, ושם באה לידי ביטוי פומבי הוקרתו לחתן, כשאמר הרבי זצ"ל לחתן ר' משה שאמר את הפשעטיל. חתן אמר פלפול בענין הבדלה, ובסיום דבריו אמר הרבי זצ"ל:

14. מניסו מורינו ר' אהרן היינה שחז"ר.

"כי יקח איש אשה ח
לשוב בתשובה מאהו
עוד הגיד הרבי ב
יהיה לביתו שנה אחר
יש שמירה משמים ו
וביאר ה"בית ישו
ללמוד על חתן בשנ

ספר זכרון להגדה"ח הרב משה צבי כסר זצ"ל

נו, אחרי הבדלה אפשר לטעום, וטעם משהו.¹⁵

כאשר הגיע הגאון ר' ישראל יצחק קלמנוביץ שליט"א לאירוסין וראה אותו הרבי זצ"ל, שאל הרב: "ווער איז דער אינגערמאן מיט די ליכטיגע אויגען" (מיהו האברך עם העינים המאירות).¹⁶

שמחת הנישואין התקיימה באולמי "תל-אביב" ביום ב', ד' באלול תשכ"ב.

גם בשמחת הנישואין נראתה חיבה יתירה מצד הרבי זצ"ל לחתן ר' משה, והרבי הורה לו לומר דבר תורה. החתן אמר דבר תורה מהגר"ח מבריסק בדברי הרמב"ם, והרבי זצ"ל הוסיף על דבריו.¹⁷ מלבד זה דיבר הרבי עם החתן בדברי תורה במשך החתונה.¹⁸

מלבד בשמחת הנישואין, השתתף הרבי גם בשבע ברכות שהתקיימו בבית מורינו ר' ארי' אלטר ז"ל, גיסו של ר' משה.

כותב ידיו מנוער הרב החסיד ר' נחום קרנביסר ז"ל ברשימותיו:¹⁹

"השתתפתי בשמחת השבע ברכות של ידידי הרה"ח ר' משה בסר ז"ל, בה השתתף הרבי עם אחיו ה"ל שמוחה" זי"ע, במוהל הסעודה שח הרבי לאחיו, שהשובע בהיותו בעיר חיפה היה לו מעט זמן לעיין בספר נחמד ונעים מהרה"צ ר' ברוך קוסובר זצ"ל, וראה שכתב שם לבאר את דברי הכתוב לא תתעב אדומי כי אחיך הוא (והדים כג, ח), שכוונת אדומי היא לעבירות שבדי האדם.

ללמוד שגם אחר שכשל וחטא לא ימאס בהם, מאחר והם עוד יהיו אחיך, וזאת באמצעות מה שישוב בתשובה עליהם מתוך האהבה, ואזי הם יתפכו לזכויות להיות בבחינת אח טוב להשפיעו אך טוב.

ענין זה נרמז במוה שנאמר "אם יהיו חטאיכם כשנים כשלג ילבינו" (ישעיה א, ח), ללמוד שאם יהיו חטאיך כאותו שני אדום, אזי באמצעות תשובה מאהבה הם ילבינו, וזה שנאמר 'כי אחיך הוא' שהוא ר"ת אם יהיו חטאיכם כשנים...

אכן, הוסיף הרבי מדיליה כלפי שמחת החתונה, חתן צריך לעשות תשובה מתוך האהבה כדי להפך את חטאיו לזכויות, וזה שנאמר בסמיכות לכתוב "לא תתעב אדומי", שנתבאר,

15. מידיו הרה"ח ר' משה שמואל כהן שיחי.
16. הגאון רבי מיכל זילבר שליט"א.
17. מפי הגאון רבי יצחק ברטלר שיחי.
18. הרה"ח ר' אברהם הכהן ברין שיחי.
19. קונטרס "מוכרת נחום" (ע' כה-כו).